

ETIČKI KODEKS U ŠKOLSKOM OKRUŽJU

Jasna Relja, prof. pedagogije
Županijsko stručno vijeće ravnatelja
Koprivničko-križevačke županije
Drnje, 15. svibnja 2007.

ZAŠTO ETIČKI KODEKS?

Razvijene se profesije oslanjaju na etičke kodekse, nastojeći se njima distancirati od nestručnih intervencija u područja svojega profesionalnog rada.

On se može odrediti kao svojevrsna kontrola unutar struke i mjera profesionalnog ponašanja.

ZAŠTO ETIČKI KODEKS U ŠKOLI?

- ☀ Promjene društvenih odnosa
- ☀ Promjene moralnih vrijednosti
- ☀ Promjene u vođenju i rukovođenju školom
- ☀ Promjene u položaju učenika i učitelja
- ☀ Promjene u otvorenosti škole prema lokalnoj sredini i društvenoj zajednici...

ETIČKI KODEKS U ŠKOLI

- ☀ **Etički kodeks** je popis temeljnih načela kojih se treba pridržavati u odgojno obrazovnoj praksi, a primjenjuje se na odnose svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu: učenike, učitelje, stručne suradnike, ravnatelje, roditelje.

NAČELA ETIČKOG KODEKSA

- ☀ **Načelo dobrobiti** (poštivanje osobnosti učenika, roditelja i svakog djelatnika škole)
- ☀ **Načelo odgovornosti** (odgovornost za svoje postupke i svoj rad)
- ☀ **Načelo dostojanstva i autoriteta škole** (djelatnik škole svojim primjerom pokazuje stručnost u radu i osobni moral)
- ☀ **Načelo povjerenja** (zadržati dobivene informacije za sebe)
- ☀ **Načelo povjerljivosti** (zaštita dobivenih informacija)
- ☀ **Načelo uzajamnog poštovanja i uvažavanja**

MORALNA OBVEZA

- ☀ Rad prosvjetnog djelatnika u skladu s etičkim kodeksom je **moralna obveza!**

PROFESIONALNA ETIKA

- ☀ Skup pravila, normi, načela i vrijednosnih sudova što ih se pripadnik neke profesije treba pridržavati u svom radu, a obično se ostvaruje u obliku pisanog *etičkog kodeksa*.

PROFESIONALNA ETIKA

određuje, normira:

- ☀ Altruizam → ☀ Prímnjena stečnog znanja za opće dobro
- ☀ Uvažavanje znanstvenih spoznaja → ☀ Prídržavanje znanstvenih dostígnuća bez obzira na prítiske
- ☀ Odnos prema klijentu → ☀ Profesionalno ponašanje u svím odnosíma
- ☀ Odnos prema kolegama →
- ☀ Nepodmitljivost →

PROFESIONALNA ETIKA

☀ Altruizam

- ☀ Dobrobit učenika i njegova razvoja
- ☀ Poštivanje tajnosti podataka o učeniku, učitelju i roditelju
- ☀ Briga o dostojanstvu učenika, učitelja i roditelja
- ☀ Kvaliteta komunikacije

PROFESIONALNA ETIKA

- ☀ **Uvažavanje znanstvenih spoznaja**

- ☀ Primjenjuje dostignuća svoje struke u radu i dosljedno ih primjenjuje

PROFESIONALNA ETIKA

☀️ **Odnos prema klijentu i kolegama**

- ☀️ Kontrolira emocionalne odnose i izbjegava subjektivnost u procjenama i radu
- ☀️ Uvažava kolege i poštuje njihovu profesionalnost
- ☀️ Svoje spoznaje i iskustva dijeli s kolegama i time afirmira profesiju
- ☀️ Ne poldiježe pritiscima neprofesionalaca u svrhu “mira u kući”

PROFESIONALNA ETIKA

☀ **Nepodmitljivost**

- ☀ Ne zloupotrebljava struku u osobne svrhe

ULOGA RAVNATELJA U STVARANJU PROFESIONALNE ETIKE U ŠKOLI

- ☀ Vlastiti primjer ponašanja
- ☀ Moralne kvalitete
- ☀ Stil rukovođenja
(demokratski/autoritarni/permisivni stil - radna
atmosfera/školsko ozračje)
- ☀ Kompetencije

STIL RUKOVOĐENJA RAVNATELJA I PROFESIONALNA ETIKA

☀ DEMOKRATSKI

☀ AUTORITARNI

☀ PERMISIVNI

- ☀ Poštivanje suradnika, povjerenje, tolerancija, stručnost, jasnoća vizije, timski duh...
- ☀ Radno ozračje, nepoštivanje, strah, nepovjerenje, otežana komunikacija, nezadovoljstvo...
- ☀ Nestručnost, otežana komunikacija, nepoštivanje...

PROFESIONALNA ETIKA I KOMPETENCIJE RAVNATELJA

☀ **Pet ključnih kompetencija ravnatelja**

- ☀ Osobna
- ☀ Stručna
- ☀ Razvojna
- ☀ Socijalna
- ☀ Akcijska

PROFESIONALNA ETIKA I OSOBNA KOMPETENCIJA RAVNATELJA

☀ Osobna kompetencija

- ☀ Iskrenost
- ☀ Poštivanje suradnika,
- ☀ Povjerenje u suradnike, učitelje, učenike, roditelje
- ☀ Tolerancija
- ☀ Marljivost
- ☀ Komunikativnost

PROFESIONALNA ETIKA I STRUČNA KOMPETENCIJA RAVNATELJA

☀ **Stručna kompetencija**

- ☀ Poznavanje svih osobitosti pedagoškog procesa
- ☀ Znanja planiranja
- ☀ Poznavanje didaktičkih načela
- ☀ Poznavanje procesa vrednovanja

PROFESIONALNA ETIKA I RAZVOJNA KOMPETENCIJA RAVNATELJA

☀ Razvojna kompetencija

- ☀ Jasnoća vizije razvitka škole
- ☀ Racionalna organizacija pedagoškog procesa
- ☀ Uvođenje inovacija u odgojno-obrazovni proces
- ☀ Primjena informatičke tehnologije

PROFESIONALNA ETIKA I SOCIJALNA KOMPETENCIJA RAVNATELJA

☀ **Socijalna kompetencija**

- ☀ Poznavanje zakonitosti međuljudskih odnosa
- ☀ Znanje demokratskog vođenja
- ☀ Sudjelovanje u rješavanju sukoba
- ☀ Umijeće motiviranja zaposlenika
- ☀ Prepoznavanje individualnih kvaliteta zaposlenika

PROFESIONALNA ETIKA I AKCIJSKA KOMPETENCIJA RAVNATELJA

☀️ **Akcijska kompetencija**

- ☀️ Stvaranje uvjeta za rad
- ☀️ Isticanje uspjeha i rezultata
- ☀️ Otvorenost u radu sa suradnicima

SADRŽAJ ETIČKOG KODEKSA

- ✿ Etički kodeks ponašanja za učenike
- ✿ Etički kodeks učitelja
- ✿ Etički kodeks pedagoga i stručnih suradnika
- ✿ Etički kodeks ravnatelja

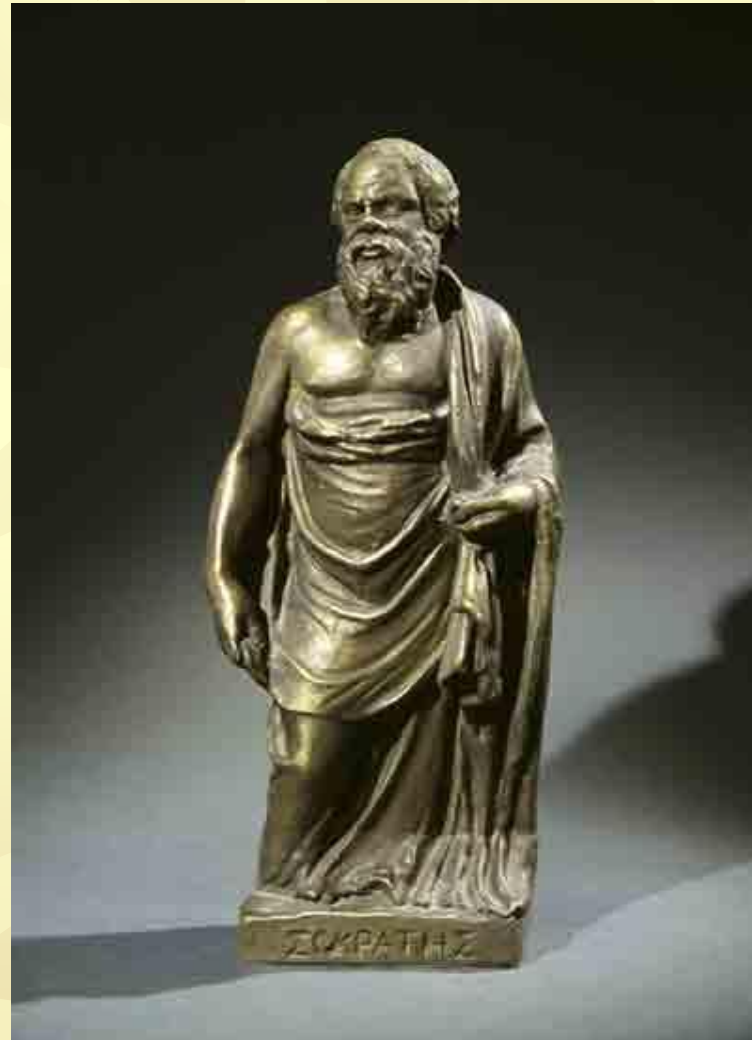
ETIČKI KODEKS PEDAGOGA

Etički kodeks pedagoga usvojio je Četvrti sabor pedagoga Hrvatske (Pula, 2003.)

On obvezuje pedagoga na određen pristup u radu s učenicima, roditeljima, učiteljima i suradnicima, na aktivnu stručnu ulogu u okružju odgojno-obrazovne ustanove te stalni razvoj i unapređivanje vlastite profesionalnosti i pedagoške profesije u cjelini.

SOKRATOVA PRISEGA

(469-399)

Kao učitelj i odgajatelj obvezujem se:

- ✿ Štovati osobine svakog djeteta i braniti ih od svih
- ✿ Štovati djetetove osjećaje, uzeti ga ozbiljno u obzir
- ✿ Koliko je moguće spoznati zakonitost djetetova razvoja i omogućiti djetetu prihvaćanje te zakonitosti
- ✿ Otkriti i unaprijediti djetetove sklonosti
- ✿ Zaštititi ga i pomoći mu pri prevaldavanju straha i krivnje, zloće i laži, sumnji i nepovjerenja
- ✿ Ne lomiti njegovu volju, pomoći mu da razum ovlada njegovom voljom, poučiti ga kako se koristiti razumom
- ✿ Osposobiti ga za preuzimanje odgovornosti u zajednici i za zajednicu

Kao učitelj i odgajatelj obvezujem se:

- ☀ Omogućiti mu sjtecanje iskustva o svijetu kakav on dosita jest, ali ga ne podčiniti svijetu kakav on jest
- ☀ Omogućiti mu da spozna što je i kakav je to dobar život
- ☀ Pružiti mu viziju boljeg svijeta i uvjeriti ga da se ona može ostvariti
- ☀ Poučiti ga istinoljubivosti

Ovim se također obvezujem:

- ☀ Da ću, koliko sam u mogućnosti, sam tako živjeti i primjerom pokazati kako se izlazi na kraj s poteškoćama, s napadima i šansama u našem svijetu, pa i s vlastitim ograničenjima i s vlastitom krivnjom,
- ☀ U skladu sa svojim snagama pobrinut ću se za to da naraštaj koji dolazi zatekne takav svijet u kojem se isplati živjeti i u kojem naslijeđeni tereti i poteškoće ne vrše pritisak na vlastite ideje i mogućnosti,
- ☀ Javno ću obrazložiti moja djela, izložiti ću se kritici, posebno kritici stručnjaka, moje prosudbe savjesno ću provjeravati,

Ovim se također obvezujem:

- ☀ Usprotivit ću se svim osobama i odnosima – pritisku javnog mnijenja, propisima službe – ako budu sprječavali namjere koje sam ovdje iznio.
- ☀ *Ovu obvezu osnažit ću svojom spremnošću da se u svako doba provjeri moja djelatnost i ja sam preko danih mjerila.*

Literatura:

- ☀ Hentig, H. (1997.), Humana škola, Zagreb: Educa
- ☀ Staničić, S. (2003.), Školski menadžment, Napredak, 144(3), 286-301.
- ☀ Staničić, S. (2001.), Etički kodeks stručnih suradnika kao savjetodavaca. U: Školski priručnik 2001./2002. Zagreb: Znamen, 186-188.
- ☀ Relja, J. (2003.), Tolerancija u sustavu odgoja i obrazovanja, Napredak, 144(3), 338-347.